

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SÜRELİDİR

Sayı : 15671364-610-0024
Konu : 7/19868 sayılı
yazılı soru önergesi

8 / 1 / 2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19/12/2017 tarihli ve 43452547-120.07-E.201610 sayılı yazıları.

İlgi yazı eki Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 7/19868 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak, T.C. Merkez Bankası'nın yazısı ekte sunulmaktadır.
Bilgilerine arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Başbakan Yardımcısı

Ek: TCMB'nin 3/1/2018 tarihli ve
30001 sayılı yazısı ve ekleri (3 sayfa)

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

03 Ocak 2018

İDARE MERKEZİ

ANKARA, ...

Cevaplarda şu işaretlerin tekrarını dileriz:

B.02.2.TCM.0.00.00.00-610/ 30001

Konu: Soru Önergesi

**T.C. BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
(Sayın Mehmet ŞİMŞEK)
ANKARA**

İlgi: 26.12.2017 tarih ve 15671364-610-2486 sayılı Evrak Akış ve Talimat Formu

İlgide kayıtlı yazı ekinde Bankamıza ulaşan Samsun Milletvekili Erhan USTA'nın 7/19868 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin Bankamız değerlendirmesi ekte yer almaktadır.

Bilgilerinize saygılarımızla arz ederiz.

**TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
İdare Merkezi**

Murat ÇETİNKAYA
Başkan

Murat UYSAL
Başkan Yardımcısı

Ek: 2 sayfa

T.C. BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI	
TARİH:	3.1.2018
SAYI:	0024

EK

SAMSUN MİLLETVEKİLİ ERHAN USTA’NIN
7/19868 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI DEĞERLENDİRMESİ

Soru 1: TCMB, Türkiye ekonomisinin potansiyel büyüme hızını yüzde kaç olarak hesaplamaktadır?

Potansiyel üretim, bir ekonomide mevcut üretim girdileri (emek, sermaye ve teknoloji) kullanılarak ulaşılabilecek en yüksek üretim düzeyi olarak tanımlanmaktadır. Merkez Bankaları açısından ise potansiyel üretim tanımı farklılaşmakta ve “enflasyonda bir artış veya düşüş yaratmaksızın ulaşılabilecek en yüksek üretim düzeyi” şeklinde ele alınmaktadır. Yaklaşım farkına bağlı olarak, “enflasyon yaratmayan büyüme” ile “mevcut kaynaklarla ulaşılabilecek en yüksek büyüme” rakamları birbirinden farklılaşabilmektedir. TCMB bünyesinde potansiyel üretime dair her iki yöntemi de dikkate alan ve farklı yöntemlerle çıktı açığı (üretimin potansiyel üretimden sapması) hesaplayan çalışmalar bulunmaktadır.

Çıktı açığına ilişkin duruş, tek bir gösterge ve yöntem yerine ekonomideki atıl kapasiteye dair birçok göstergenin (kapasite kullanım oranı, kayıtlı siparişler, ofis boşluk oranı, talep yetersizliği, kredi açığı, işsizlik açığı, vb.) bir arada değerlendirilmesiyle oluşturulmaktadır. Nitekim TCMB bünyesinde, çıktı açığının tahminine yönelik arz yönlü ve enflasyon odaklı modellerin yanında milli gelir verilerine dayanmayan alternatif göstergeler de takip edilmektedir.

Yakın dönemde TCMB’nin bu konuya yaklaşımını özetleyen bazı iletişim metinleri yayınlanmıştır. 2016 yılının Aralık ayı başında yayınlanan blog yazısının yanında 2017 Ocak Enflasyon Raporu’nun 4. bölümünde yer alan teknik kutuda alternatif göstergelere dayalı temel yaklaşım özetlenmektedir.

Soru 2: Çıktı açığının (veya fazlasının) potansiyel GSYH'ye oranlarının yıllar ve dönemler itibarıyla gelişimi nasıldır?

Çıktı açığına yönelik tahminler, küresel kriz öncesinde ekonomideki ısınma sinyallerinin güçlü olduğuna işaret etmektedir. 2008 yılının son çeyreğinde başlayan ve takip eden dönemde derinleşen küresel krizle birlikte iktisadi faaliyet sert bir düşüş kaydetmiş ve 2009 yılı ikinci çeyreğinde başlayan hızlı toparlanma sürecine rağmen iki yıl boyunca potansiyel düzeyinin altında seyretmiştir. Yurt içi talebin güçlü seyrine bağlı olarak 2011 yılının başlarında ısınma sinyalleri artarken eş anlı olarak dış talepte gözlenen zayıf seyre istinaden büyüme kompozisyonunda dengelenmeye yönelik politika adımları atılmıştır. Bu süreçte iktisadi faaliyet yavaşlayarak 2012 yılı sonlarında yeniden potansiyel düzeyine yakınsamıştır. 2013 yılında güç kazanan iktisadi faaliyet, 2014 yılı başlarından itibaren kademeli bir yavaşlama eğilimine girmiş ve ekonomi 2016 yılı başlarında potansiyel düzeyinin altına gerilemiştir. 2016 yılının üçüncü çeyreğinde yaşanan olumsuzlukların da etkisiyle ekonomideki yavaşlama derinleşmiş ve akabinde bir dizi destekleyici tedbir ve teşvik hayata geçirilmiştir. 2016 yılının son çeyreğinden itibaren toparlanma eğilimine giren iktisadi faaliyet, destekleyici politikaların da etkisiyle 2017 yılının ikinci çeyreği itibarıyla potansiyel düzeyinin bir miktar üzerine çıkmış ve üçüncü çeyrekte de güçlü seyrini sürdürmüştür. Kısa döneme ilişkin bu görünüm ışığında 2017 Ekim Enflasyon Raporu'nda yapılan orta vadeli tahminler, takip eden dönemde ekonominin kademeli bir biçimde yavaşlayarak potansiyel düzeyine yakınsayacağı bir çerçeveye esas almaktadır.